

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

XI. Gospod zbornični podpredsednik Mihael Pakič poroča, da se letos izprazni 6 cenzorskih mest pri avstro-ogerske banke podružnici v Ljubljani ter da jih je popolniti. Odsek predlaga v ta namen pri podružnici avstro-ogerske banke v Ljubljani naslednje gospode: Bamberga Ottomara, Baumgartnerja Ivana, Perdana Ivana, Seemanna Ignacija, Ledeniga Alfreda, Regorška F. M., Zeschka Julija, Janescha Ivana.

Predlog se sprejme.

XII. Gospod zbornični svetnik Anton Klein poroča o primernosti povračila za hrano in stanovanje nekega pomočnega delavca. Z razsodbo priznala se je F. J. na temelju predročnega razdretja delavskega razmerja štirinajstdnevna plača 5 gold. in kot povračilo za hrano in stan za štirinajst dni 8 goldinarjev ter se naložilo, da to vsoto plača A. D. Kar se tiče povračila za hrano in stan, usoja se odsek zbornici izjaviti to-le: Priznано povračilo za štirinajst dni per 8 gold. iznaša na dan 57 kr. Da to razsodimo, treba je najprvo vedeti, kako je bilo stanovanje tožiteljevo, ker je stanarska cena v tem odločilna in povsod različna. Ako uzamemo, da je F. J. pripotoval v Ljubljano, to bi nam za stanovanje mogla biti merodajna cena, običajna v pekovskem prenočišču, a za opoludansko hrano cena ljudske kuhinje. Toda pomočnik ni dolžan posluževati se teh cenih mest ter sme zahtevati povračilo za druge navadne cene, ker je tudi njega hranodajatelj bil dolžan, dajati mu spodobno stanovanje in hrano, in to dolžnost ima po razsodbi še nadaljnih 14 dni izvrševati. Ako tedaj za vsak dan računamo 57 kr., od katere vsote razdelimo za stan 15 kr., za kosilo 20 kr., za večerjo in zajutrek 22 kr., potem bi se te pojedine cene ujemale s tukajšnjimi cenami za živež in stanovanje ter bi se tudi priznani znesek 8 gold. smel priznati za štirinajstdnevno hrano in stanovanje. Odsek tedaj predlaga, slavna zbornica naj v tem zmislu poroča slavni c. kr. deželni vladi.

Predlog se sprejme.

XIII. Gosp. zbornični svetnik Oroslav Dolenc poroča o prošnji občine kostanjeviške, da bi se najvišja cena govejemu mesu določila za jeden kilo s 36 kr. To se je zgodilo, ali dva mesarja kostanjeviška prosila sta c. kr. deželno vlado, da bi se povečala cena na 40 kr., ter se sklicujeta na to, da je živina draga in da je v Novem mestu meso po 44 do 48 kr., na Krškem po 44 kr. na prodaj. Temu nasproti pa trdi odbor kostanjeviški, da bi mesar še dosti zaslužil, ko ki prodajal meso po 32 kr., ker nima živina nobene primerne cene in ker se ne more dovoliti, da bi mesarja sama ceno mesu določevala. Tudi odsek misli, da je prošnja mesarjev ne-utemeljena in nasvetuje torej: „Slavna zbornica naj se izreče v svojem poročilu do c. kr. deželne vlade zoper uslišanje prošnje.“

Predlog je bil sprejet.

XIV. Gospod zbornični podpredsednik Mihael Pakič poroča o prošnji mesarjev v Kamniku, da se poviša dosedanji maksimalni tarif. Predložena prošnja mesarjev kamniških ima namen, da se premené po sklepu seje od 24. septembra 1886 visoki c. kr. deželni vladi v potrjenje priporočeni maksimalni tarifi za govedino pitanih volov in za govedino nepitane živine, potem za teletino, katere tarife je c. kr. deželna vlada določila v zmislu zbornice. O tem predmetu zaslišana zadruga raznih obrtov sodnega okraja kamniškega izreka se za to, da se določi jednoten maksimalni tarif, takisto je živinozdravnik in mesogledec v Kamniku za prenarredo, dasi se ne strinja popolnoma z nazori rečene zadruge in mestne občine kamniške. Razlogi zadruge tičejo se previsokih živinskih cen, katerih misli ni tudi mestna občina kamniška, dočim izprašani živinozdravnik sicer priznaje, da so poskočile živinske cene, vendar pa označuje ta opis kot prenapet. Ker se nadalje v Kamniku kolje več krav in bikov, nego volov; ker se od mesa raznih delov plačuje vselej po 40 kr. od kilograma, misli rečeni zdravnik, da je tarif za govedino pitanih volov le navidezen in bi po takem moral odpasti. V obče bilo bi najbolje, da se ustanovi samo jedna mesna cena po 42 kr. od kilograma. Kar se dostaje tarifa za teletino, izreka se rečeni živinozdravnik za to, da se poviša sedaj veljavni tarif od 44 kr. za 2 kr., torej na 46 kr. od kilograma. C. kr. okrajno glavarstvo kamniško izreka se takisto za to, da se postavi tarif samo za jedno vrsto mesa ter predlaga potem takem, da se za prodajo govedine na drobno, določi jednotni maksimalni tarif 42 kr., a za prodajo teletnine na drobno, maksimalni tarif 46 kr. od kilograma, kar je z ozirom na govedino jednako povišanju 4 kr., in z obzirom na teletnino povišanju 2 kr. od kilograma. Odsek vendar ne more pritrditi temu predlogu, ampak mora z ozirom na to, da se odnošaji od zadnjega poročila niso izpremenili, občinskega odbora sklep priporočati, po katerem naj ostane pri odobrenem tarifu. Uvažujoč to, predlaga odsek: „Slavna zbornica naj se izjavi v zmislu tega poročila.“

XV. Gospod zbornični svetnik K. Luckmann izvešča o posvetovanjih v državnem železniškem svetu konec oktobra 1887 to-le: Državnega železniškega sveta posvetovanj, vršechih se konec oktobra lanskega leta, nisem se udeležil samo jaz, ampak tudi, ker je bil zadržan goriške trgovinske in obrtne zbornice gospod predsednik, Evgen baron Ritter-Zahony, naše zbornice gospod predsednik, J. Kušar. Iz tega uzroka bodi mi dovoljeno poročati v imenu naju obeh. Oba sva bila voljena v tarifni odbor ter sva se trudila na vso moč poganjati se za koristi dežel, katere sva zastopala.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Z Dobrove 7. aprila. (Spomlad. Zdravstvo. Smrt).
Z velikim tednom vpeljala se je pri nas spomlad — po-

lagoma med pogostnem dežvanjem, vendar pa je lepo vreme trajalo toliko časa, da smo si mogli napraviti nekoliko stelje, za katero nam je letos prav trdo hodilo, ker jesen bila je nepretrgoma deževna, potem pa je v drugi polovici decembra zapadel sneg, ki je zemljo pokrival do druge polovice posta. Te neugodne razmere nanesle so, da si v jeseni, razun nekoliko praproti, ni mogel nihče napraviti nikakoršne stelje. Cvetni in veliki teden pa je bilo mogoče, da smo se preskrbeli z njo vsaj tje do kresa.

Koze, ki so pri nas zelo hudo razsajale, pričeni v Kozarjah, pobrale so nam mnogo otrok, nekaj tudi odraščanih, šola pretrgala se je zavolj koz približno za dva meseca in marsikatera mati ima vsled te boleznizgubo druzega sinkota ali ljubljene hčerke, ki so sedaj v hladni zemlji.

Sedaj ponehate so koze večinoma, le še v dveh hišah na Stranski vasi jih še imajo in pokopali smo pred dvema dnevi tam umrlega dečka.

Naj več milovanja zbudila pa je v širjih krogih smrt cenjenega in spoštovanega našega poštarja Josipa Novak-a. Pokojni bil je edino dete svoj čas v Ljubljani dobro poznanega in spoštovanega lastnika hiše in gostilne pri „Zaponi“ po domače „Schnallenwirt“. Gospodar umrl je pred več leti ubožan, po smrti njegovi ostal je edini sin Josip nada in podpora svoje nesrečne matere, imel je ranjki gozdarsko-tehniške študije in je bil jako marljiv, toda bolezen na očeh ni mu dopustila poprijeti se poklica zmožnostim njegovim primerne.

Pred dobro dvema leti prosil in prejel je službo tukaj novo ustanovljene pošte z jako malo plačo letnih 180 gld. Vendar bil je srečen, da je s tem pičlim zaslužkom mogel kaj storiti za svojo ljubljeno mater.

Vsled življenja na deželi v boljšem zraku zboljšalo se je nekoliko zdravje njegovih uči. Vlansko jesen podeljena mu je bila pošarska služba pri Sv. Križu pod Litijo, pri kateri dobiva poštar še enkrat večjo plačo, toda čakati je moral na Dobrovi naslednika. Ko je bil ta začetkom posta imenovan, dobil je ranji Novak nalogo, svojega naslednika izuriti v novem poslu in začetkom meseca maja imel se je preseliti z materjo svojo na novo službo pri Sv. Križu. — Pa prišlo je drugače: Cvetni teden hotel si je ranjki na Viču domu grede najeti voz, ker je bila pot zelo blatna.

Na Viču zadene iskaje voznika hišo, v kateri so bili trije kozavi bolniki. Koze se ga primejo, bolehal je čez velikonočne praznike, minuli četrtek popoldne pa je še v mladih letih nenadoma moral skleniti svoje življenje, zapustivši zgol žalujoče vse, ki so ga poznali, ljubo svojo staro in onemoglo mater pa brez vsake podpore in brez zaslombe.

Danes jutro ob 1/27 položili so med žalostnim zvonjenjem blagega mladenča v hladno-mokro zemljo ravno ko se je z neba vsipalo obilno snega. — Ranjki počiva gotovo v paradizu, kaj pa bode počela vboga, zapuščena mati — tako nagloma oropana vse svoje nade. Bog ji

pomagaj, in pa dobri ljudje, ki se spominjajo besedi: „Kar storite ubogim, to storite meni!“

Iz Ljubljane. — Shod slovenskih poslancev. Minuli četrtek zbralo se je v čitalnični dvorani v Ljubljani 17 poslancev slovenskih, ki so se posvetovali o tekočih političnih in gospodarskih vprašanjih. Nadrobnosti razprave sicer niso za javnost, ker so predmet prihodnjega delovanja naših poslancev; toliko pa smemo izreči, da se je pri razgovoru izrekla marsikatera grenka beseda zaradi razpusta gimnazije Kranjske, — v obče tudi marsikatera zoper ravnanja naučnega ministerstva, razgovor obsegal je tudi konverzijo kranjskega zemljišno-obveznega dolga, dolenjsko železnico in pa gledališko vprašanje ljubljansko.

Gledé zadnjega vprašanja dobil je deželni odbor merodajno vodilo, da naj se zgradba novega deželnega gledališča z vsemi sredstvi pospešuje. Začetkom razgovora spominjal se je načelnik shoda z nekaterimi besedami smrti umrlega tovariša dr. Zarnika. — V obče moremo z zadostenjem izreči, da se je med deležniki shoda pokazalo popolno soglasje.

— Nov državni pravdnik c. kr. deželne sodnije ljubljanske. Veliko zadostenje zbudilo je v slovenskih narodnih krogih imenovanje novega državnega pravdnika za ljubljansko c. kr. deželno sodnijo v osebi c. kr. deželne sodnije svetovalca dr. Galé-ta. Novoimenovani služboval je kot državnega pravdnika namestnik v Novem mestu, sedaj pa kot deželne sodnije svetovalec pri c. kr. okrožni sodniji v Celji ter je povsod znan kot marljiv in po vsem nepristranski uradnik.

— Nemški Schulverein razveseljuje se pri svojem delovanju v slovenski Ljubljani velike milosti; naučno ministerstvo podelilo je njegovi ljubljanski ljudski šoli pravico javnosti, akoravno je mestni zastop vezan vzdržavati slabo obiskano nemško ljudsko šolo in jo celo razširiti v dvorazredno; ljubljanska hranilnica podpira to šolo nemškega Schulvereina s tem, da mu prepušča potrebne prostore brezplačno v poslopji ljubljanske realke ter žrtuje po 4—5 tisuč gold. za druge potrebščine te šole, ako ravno se je ta hranilnica izrekla prisiljeno ustaviti svoje dosedanje podpore za ustanovitev družih ljudskih šol naše dežele z letnimi 6000 gld. zavolj „slabih časov“, in konečno je dobil nemški pisatelj Rossegger od deželnega odbora kranjskega dovoljenje na korist nemškega Schulvereina-a govoriti ali čenčati v deželni redutni dvorani, akoravno je gotovo, da večina našega deželnega odbora ni nikakor vneta za vse nemško delovanje schulvereinskega društva v naši deželi. — Mi bi sodili da bi se sploh smelo mnogo manj z rokovicami postopati nasproti društvam, katera očitno kaleče po ustavi naši zagotovljeno enakopravnost narodov delujejo pri zgradbi nemškega mostu do morja jadranskega. Tako ravnanje narekuje nam v prvi vrsti domoljubje avstrijsko.

— Z nemškega Gradca središča velikonemškega rovanja došle so nam minuli teden čudne novice: profesor vseučilišča Leitgeb, ki je bil pred tremi leti

rektor, se je vstrelil, vodja pisarne tehniške visoke šole pa se je zastrupil s cijankalom.

To pač kaže, da je mnogo gnjilega v toliko liberalnem in še bolj velikonemškem Nemškem Gradci!

— Za pogorelce na Vinici, za katere je, kakor že omenjeno, cesar daroval 1000 gl. in deželni odbor iz deželnega zaklada 1200 gl. — daroval je tudi gospod knezoškof dr. Misija 100 gl. Sicer se pa za te pogorelce nabirajo milodarovi po vsi deželi.

— Letni somenj v Ljubljani: Dne 9. t. m. zadnji ponedeljek bil je redni za 8. dan vsakega meseca odločen živinski somenj v Ljubljani. Ker je bil pa letni somenj sv. Pavla zavolj koz prepovedan in sedaj v Ljubljani zgubava epidemični značaj, dovolila je c. kr. vlada nadomestilni letni somenj v Ljubljani za tekoči z dnem 9. t. m. nastali teden

— † Umrl je v Kranji tamošnji c. kr. okrajni zdravnik dr. Ignacij Mali, o starosti 72 let, zapustivši mnogobrojno rodbino, — na Dobrovi pa je umrl tamošnji, že za sv. Križ pri Litiji imenovan c. k. poštar Josip Novak, približno 36 let star, zapustivši onemoglo mater — udovo znanega ljubljanskega hišnika in gostilničarja „pri zaponi“.

— Nabiranje novincev za vojake pričelo se je v petek minulega tedna. Žalibog so se novinci, kateri že po stari navadi za nov stan poguma iščejo v pijanosti, — sprejeli koj prvi dan na dveh krajih ljubljanskega mesta ter so nevarno ranili dva novinca. —

Po tej nesreči postale so po mestu patrole vojaške in pa policijske mnogo bolj goste in se ne čuje več divjega kvakanja in pridušanja pijanih — muh.

— Koze v Ljubljani. Z dnem 5. t. m. znižalo se je stanje kozavih v Ljubljani na 28 oseb. Ako bode bolezen tako pojemala, nadejati se je da bolezen tukaj v 6 tednih popolnoma poneha.

— Kmetijsko potovalno predavanje v Čerenučah ima tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 15. t. m. popoldne po cerkvenem opravilu v šolskem poslopju.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Včeraj imela je zbornica poslancev prvo sejo po praznikih. Poslancev bilo je navzočih primeroma malo, ker dnevni red ni bil posebno vabljiv, edino kar bi bilo moglo vabiti tje oddaljene poslance, bilo je vpisovanje za splošno budgetno razpravo, katero je predsednik odločil za ta dan. Pa tudi pri vpisovanju bila je vdeležba obilna samo od ene strani, namreč govorniki proti budgetu. Takih oglasilo se je 1. popoldne 52, za budget pa 16. Prvi protigovornik bode po stari navadi Carneri, drugi: Steinwender, tretji: Gregr. Za bode prvi govoril: Zucker, drugi bi bil: Fischera, tretji: Šuklje; dalje je vpisan še župnik Weber. Ker pa danes ni seje, temveč še le jutri (četertek) in še ni go-

tovo, ali ta dan na vrsto pride budgetna razprava, ker včeraj se je polovica seje porabila v rešitev formalnih vprašanj in pa za prvo branje predloga Vrabetz-ovega zaradi premembe konkursnega reda. Pri tem govoril je večinoma z obrtnijskega stališča dobro predlagatelj sam in za njim protisemit Türk, ki je z dokazi vtemeljeval, kako pred vsem judovski trgovci sleparijo in osleparjajo upnike pri konkursih.

Vodstvo naše unanje politike ima sedaj priliko, označiti svoje stališče nasproti dogodbam na Francoskem in pa na Nemškem.

Da se glede Nemške drži stroge nepristranosti in da se z nobeno črkico ne vtika v tako zvano Bismarkovo krizo, je po vsem naravno, prav tako pa je gotovo, da z največjo pozornostjo opazuje delovanje Bismarkovo, ki meri na to, da bi se Nemška ozko združila z Rusko v ta namen, da se potem more otresti prijateljstva Avstrijskega.

Tudi na Francoskem ločite se pota naše in pa nemške politike ker Nemški služijo in koristijo zmešnjave, ki slabe to državo, Avstriji pa more le koristiti, ako Francoska dobi krepko, stalno in zanesljivo vlado, ker dobrota zaveznika pokaže se še le v trenutku nevarnosti in gorje državi, katera v takem trenutku ostane osamljena.

O drugih, notranjih vprašanjih je še vedno na vrhuncu davek od špirta. Časniki trdijo, da se poljski poslanci z vlado še niso poravnali, nasproti pa se čuje, da hočejo levičarji s političnih ozirov glasovati proti predlogu.

Danes zaslišavali se bodo izvedenci o davku na špirit in s tem dobijo interesirani krogi priliko, da se sporazume, ker o tem ne dvomi nihče, da bode davek končno vendar le sprejet.

Nemška. — Novi nemški cesar Friderik ima pri svojem vladanji vse drugača vodila, kakor jih je imel njegov umrli v nepričakovanih vojnih uspehih ostareli oče Viljem. Ta je bil zadnja leta samo še ime, s katerim je dejansko vladal knez Bismark. Mož, ki ima, kot knez Bismark, mnogo let neomejeno oblast v svojih rokah, postane prav naravno — svojeglaven v večjih, trmoglav v manjših rečeh. Zato je naravno, da njemu nikakor niso bila povoljna vodila, katera mu je v svojem pismu doposlal nov cesar Friderik. In že takrat čuli so se glasovi, ki so trdili, da v resnici liberalni cesar in pa po vsem samovoljni avtokrat (samovladar) Bismark ne bodeta dolgo hodila po skupni poti.

Vrh tega je obče znana stvar, da sedajna nemška cesarica Viktorija, mnogokrat žaljena po Bismarku, njega nikdar ni marala, in akoravno sta se sedaj navidezno porazumela, niso nikakor nepričakovane najnovejše dogodbe, pri katerih se staro nasprotje kaže toliko večje.

Nekaj let je za Nemško postalo najvažnejše vprašanje, njena razmera z Rusko.